

Kwartaalmonitor Industrie

Derde kwartaal 2017

Wederom meer omzet voor industrie

- Industrie
- Voedings- en genotmiddelenindustrie
- Aardolie-, chemische, farmaceutische, rubber- en kunststofproductenindustrie
- Basismetaal- en metaalproductenindustrie
- Elektrotechnische en machine-industrie
- Transportmiddelenindustrie
- Overige industrie

De omzet in de Nederlandse industrie is in het derde kwartaal van 2017 gestegen. Producenten behaalden 5,2 procent meer omzet dan in het derde kwartaal van 2016. Binnen Nederland ging de omzet met 1,1 procent omhoog, buiten Nederland met 7,3 procent. Ook de gemiddelde industriële dagproductie groeide, voor het achtste kwartaal op rij. Het aantal faillissementen is gedaald en ondernemers verwachten een toename van het aantal orders.

Kerncijfers Industrie

	2016			2017		
	II	III	IV	I	II	III
Industrie						
productie	3,2	2,6	3,4	3,5	2,9	4,0
omzet	-5,8	-3,2	1,1	10,7	7,2	5,2
prijzen	-7,3	-3,4	2,5	10,3	5,9	3,9
faillissementen	92	79	101	64	87	63

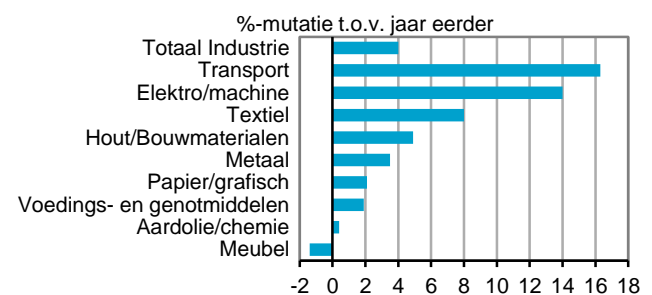
Bron: CBS

Industrie

Productie industrie toegenomen

De industrie produceerde in het derde kwartaal van 2017 4 procent meer dan in dezelfde periode een jaar eerder. De productie per gemiddelde werkdag neemt al acht kwartalen op rij toe ten opzichte van een jaar eerder, maar in het derde kwartaal extra sterk. Afgezien van de meubelindustrie groeide de productie in alle branches. De groei was het stevigst in de transportmiddelenindustrie (+16,3 procent). Daar nam de productie in beide deelbranches toe. Dat gold voornamelijk in de auto-industrie (+20,8 procent). Ook de producenten in de elektrotechnische en machine-industrie realiseerden een aanzienlijke groei, van 14 procent.

Productievolume per gemiddelde werkdag, industriebranches

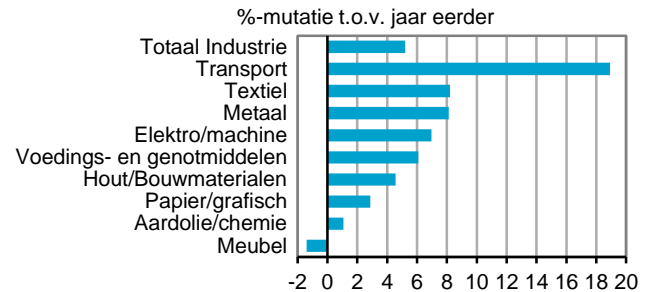
Bron: CBS

Nijverheid; productie en omzetontwikkeling en index (2010=100)

Omzet industrie opnieuw gestegen

De industriële omzet is in het derde kwartaal met 5,2 procent gestegen, de vierde groeiperiode op rij. Zowel de binnen- als de buitenlandse omzet nam toe, respectievelijk met 1,1 en 7,3 procent. Op de meubelbranche na steeg de omzet in alle branches. De groei was het sterkst in de transportmiddelenindustrie (+18,9 procent). De omzetontwikkeling van de aardolie-, chemische, farmaceutische en rubber- en kunststofproductenindustrie steeg voor het vierde kwartaal op rij, maar in dit kwartaal was de groei met 1,1 procent bescheiden. De binnenlandse omzet daalde met 4,2 procent, maar de buitenlandse omzet groeide met 3,7 procent. De textiel-, kleding- en leerindustrie groeide met 8,2 procent door een stijging van de buitenlandse omzet van 13 procent.

Omzet, industriebranches

Bron: CBS

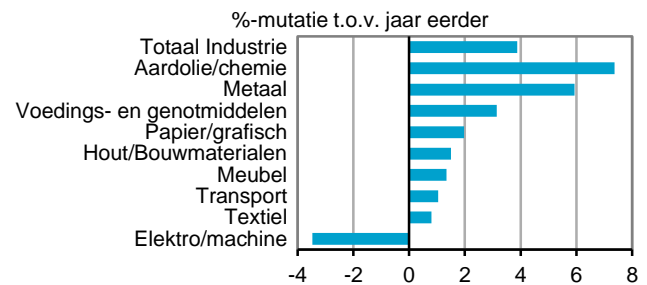
[Nijsheid; productie en omzetontwikkeling en index \(2010=100\)](#)

Grootste prijsstijging in aardolie-industrie

De afzetprijzen in de gehele industrie waren in het derde kwartaal 3,9 procent hoger dan in dezelfde periode in 2016. Binnen Nederland lagen de prijzen 4,1 procent hoger. Voor de buitenlandse markt was de prijsstijging 3,7 procent. De afzetprijzen van de aardolie-industrie stegen dit kwartaal het meest: 11,7 procent. Daarna volgt de basismetalaalindustrie met een prijsstijging van 10,9 procent. In de meeste Europese landen stegen de afzetprijzen in het derde kwartaal. De gemiddelde Europese prijsontwikkeling is met 2,4 procent minder sterk. In België stegen de prijzen met 6 procent het hardst.¹

¹ Bron: Eurostat

Afzetprijzen, industriebranches

Bron: CBS

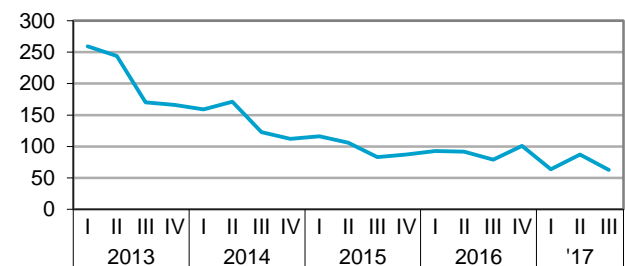
[Statline: Producentenprijsindex](#)

Minder faillissementen

In het derde kwartaal werden 63 faillissementen uitgesproken in de industrie. Dat zijn er 27,6 procent minder dan in het vorige kwartaal en 20,3 procent minder dan in het derde kwartaal van 2016. Vooral in de meubelindustrie en de metaalproductenindustrie gingen minder bedrijven failliet dan een jaar geleden. De afname was ook zichtbaar in onder meer de bouwmaterialenindustrie en de elektrotechnische industrie.

Het aantal faillissementen daalde niet in iedere branche. In onder andere de kledingindustrie en de machine-industrie gingen juist meer bedrijven failliet. In beide deelbranches gingen drie bedrijven meer failliet dan van een jaar eerder.

Aantal faillissementen, totale industrie

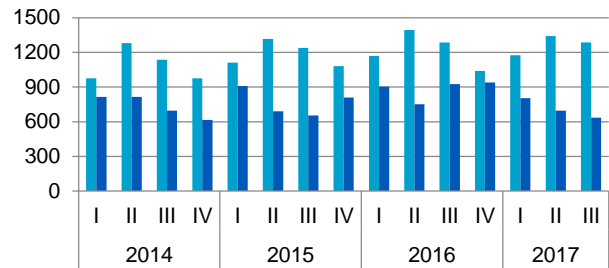
Bron: CBS

[Statline: Uitgesproken faillissementen](#)

Minder stoppers

In het derde kwartaal startten 1 285 nieuwe industriebedrijven. Hiermee zijn er evenveel bedrijven opgericht als in het derde kwartaal van 2016. Daarnaast stakten in het derde kwartaal 635 bedrijven definitief hun werkzaamheden. Dat zijn er 290 minder dan een jaar eerder. Afgezien van de rubber- en kunststofproductenindustrie, nam het aantal opheffingen in geen enkele deelbranche toe. De voornaamste dalingen van het aantal opheffingen vonden plaats in de meubelindustrie (-50 bedrijven) en de metaalproductenindustrie (-40 bedrijven). Aan het eind van het derde kwartaal waren in totaal 62 665 bedrijven actief in de industrie. Dat zijn er 3 procent meer dan een jaar eerder.

Aantal oprichtingen en opheffingen, totale industrie

Bron: CBS

■ Oprichtingen ■ Opheffingen

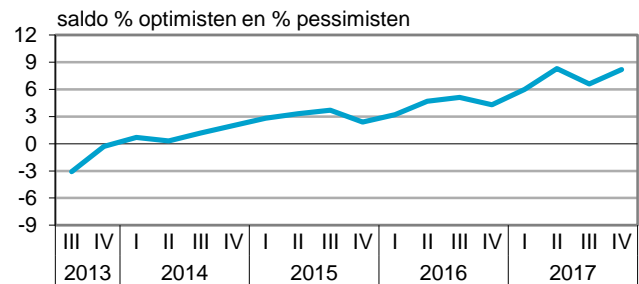
[Bedrijven; oprichtingen, bedrijfsgrootte, rechtsvorm, SBI 2008](#)

[Bedrijven; opheffingen, bedrijfsgrootte, rechtsvorm, SBI 2008](#)

Lichte toename producentenvertrouwen

Het vertrouwen van industriële ondernemers is ten opzichte van het voorgaande kwartaal licht toegenomen en komt aan het begin van het vierde kwartaal uit op 8,2. Daarmee is het producentenvertrouwen na een lichte afname in het derde kwartaal terug op het niveau van het tweede kwartaal. Sinds begin 2014 overheerst het positieve sentiment onafgebroken. Het producentenvertrouwen is samengesteld uit drie deelindicatoren: de verwachte bedrijvigheid, het oordeel over de orderpositie en het oordeel over de voorraden. De toename ten opzichte van het vorige kwartaal is te zien in de verwachte bedrijvigheid en het oordeel over de orderpositie. Het oordeel over de voorraden is een fractie verslechterd. Aan het begin van het vierde kwartaal bedroeg de bezettingsgraad van de productie-installaties 83,3 procent, tegen 83,4 aan het begin van het derde kwartaal.

Producentenvertrouwen

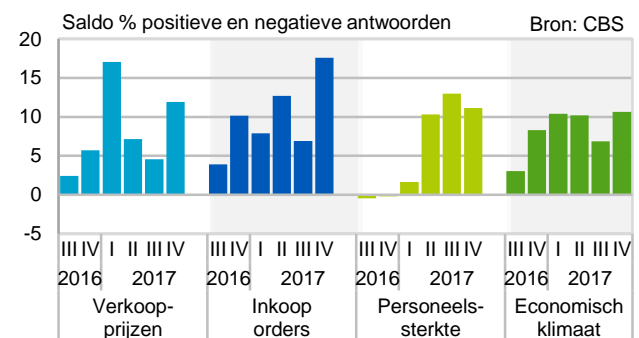
Bron: CBS

[Producentenvertrouwen; stemmingsindicator van de industrie](#)

Veel producenten voor toename inkooporders

Per saldo verwacht 18 procent van de industriële ondernemers in het vierde kwartaal een toename van het aantal orders. Een verbetering van het economisch klimaat voor producenten, die door per saldo 11 procent van hen voorzien wordt, heeft onder andere tot gevolg dat de vraag naar materialen en halffabricaten toeneemt. Deze verbeteringen gaan ook gepaard met een verwachte uitbreiding van het personeelsbestand door per saldo 11 procent van de ondernemers. Daarmee zijn zij duidelijk positiever dan eind vorig jaar, toen het aantal ondernemers dat een werkgelegenheidsgroei verwachtte nog nagenoeg even groot was als het aantal dat een krimp voorzag. In vergelijking met het afgelopen kwartaal en met dezelfde periode vorig jaar, verwachten veel ondernemers (per saldo 12 procent) een verhoging van de verkoopprijzen.

Verwachtingen

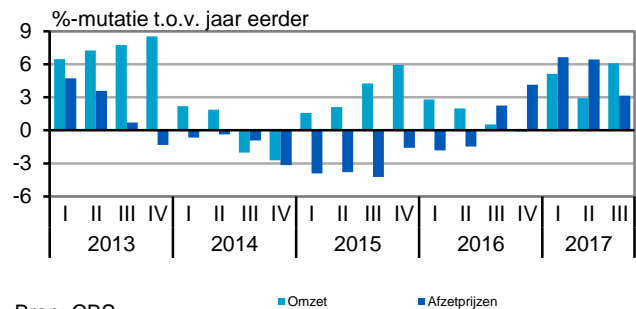
[Conjunctuurenquête Nederland](#)

Voedings- en genotmiddelenindustrie

Toename omzet

De omzet in de voedings- en genotmiddelenindustrie steeg in het derde kwartaal met 6,1 procent ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2016. Hiermee kwam de omzet voor het derde kwartaal op rij hoger uit dan een jaar eerder. De kwartaalomzet in de gehele branche nam op de buitenlandse markt harder toe (+9 procent) dan op de binnenlandse markt (+2,7 procent). De afzetprijzen waren voor het vijfde kwartaal op rij hoger dan een jaar eerder (+3,1 procent) en stegen in het binnenland harder dan op de buitenlandse markt.

Omzet, afzetprijzen

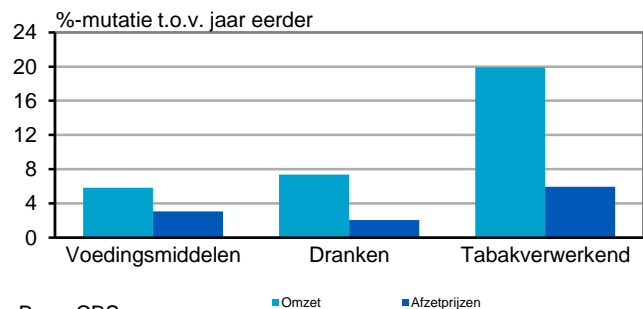
Bron: CBS

Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Omzet alle deelbranches in de plus

In de voedingsmiddelen-, dranken- en tabakverwerkende industrie nam de omzet in het derde kwartaal toe. De voornaamste omzetgroei vond plaats in de tabakverwerkende industrie: 19,9 procent. De omzet in de voedingsmiddelenbranche en de drankenbranche steeg met respectievelijk 5,8 en 7,4 procent. De omzetontwikkelingen waren hier voornamelijk positief op de buitenlandse markt, maar ook binnen Nederland boekten producenten meer omzet. De afzetprijzen lagen in alle deelbranches hoger dan in het derde kwartaal van vorig jaar.

Deelbranches: omzet, afzetprijzen

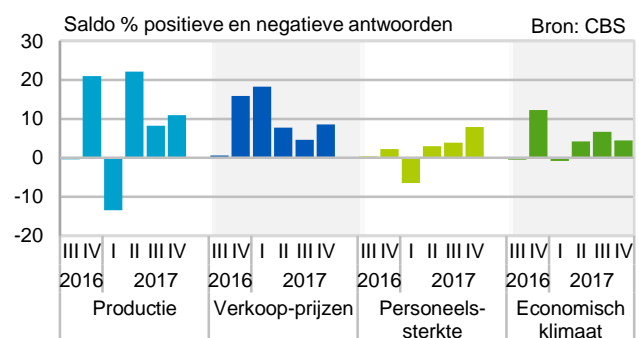
Bron: CBS

Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Gematigd positieve verwachtingen

Volgens per saldo 11 procent van de ondernemers in de voedings- en genotmiddelenindustrie zal de productie in het vierde kwartaal hoger uitkomen dan in het voorafgaande kwartaal. De verwachting is minder positief dan in dezelfde periode vorig jaar. De verwachting voor het economisch klimaat is met een saldo van 4 procent minder positief dan een jaar geleden, toen per saldo 12 procent van de ondernemer in de voedings- en genotmiddelenindustrie een verbetering van het economisch klimaat voorzag. Per saldo verwacht 9 procent van de ondernemers de verkoopprijzen te verhogen. Ook dat saldo is lager dan vorig jaar in hetzelfde kwartaal. Per saldo voorziet 8 procent van de ondernemers een toename van de personeelssterkte. Daarmee verbetert de verwachting hierover voor het derde kwartaal op rij.

Verwachtingen

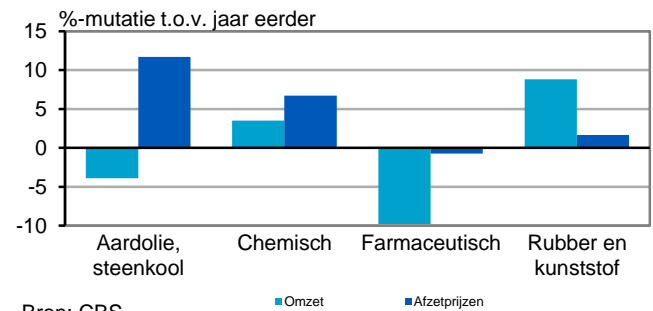
Conjunctuurenquête Nederland

Aardolie-, chemische, farmaceutische, rubber- en kunststofproductenindustrie

Chemische en rubber- en kunststofproductenindustrie in de plus

De omzet nam in het derde kwartaal zowel in de chemische als in de rubber- en kunststofproductenindustrie toe met respectievelijk 3,5 en 8,8 procent ten opzichte van een jaar eerder. Zowel binnen Nederland als op de buitenlandse markt boekten producenten meer omzet. De aardolie- en farmaceutische industrie lieten omzetzakkingen zien van respectievelijk 3,9 en 9,8 procent. In deze deelbranches daalde de omzet vooral in het binnenland. De afzetprijzen daalden alleen in de farmaceutische industrie, waar de daling volledig voor rekening kwam van de buitenlandse markt.

Deelbranches: omzet, afzetprijzen

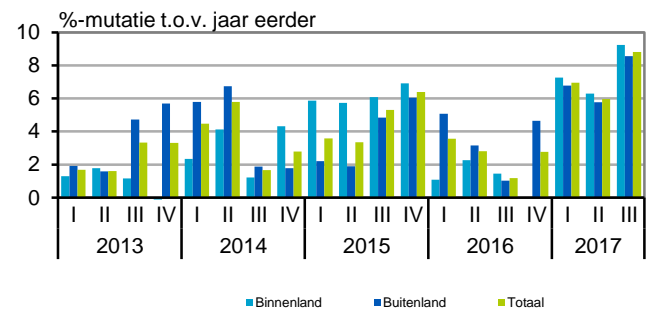
Bron: CBS

Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Grote omzettoename rubber- en kunststofproducenten

De omzet in de rubber- en kunststofproducten industrie kende in het derde kwartaal de grootste omzettoename in zes jaar. De omzet nam toe met 8,8 procent. Deze deelbranche boekte in het binnenland een omzetzakking van 9,2 procent en in het buitenland van 8,6 procent. De afzetprijzen zijn met 1,7 procent gestegen. De afzetprijzen binnen Nederland stegen minder hard dan die voor de buitenlandse markt.

Rubber- en kunststofproducenten: omzet, binnen- en buitenland

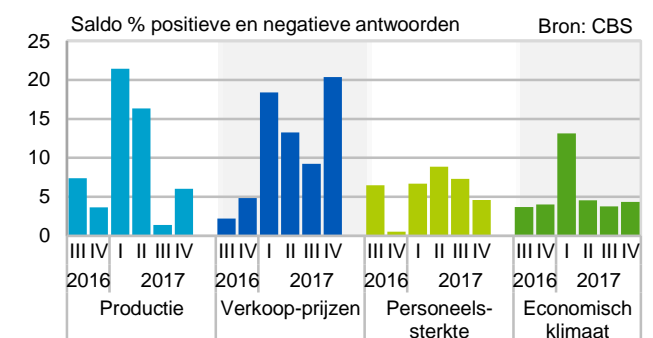
Bron: CBS

Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Toename verkoopprijzen verwacht

De afzetprijzen van de aardolie-, chemische, farmaceutische, rubber- en kunststofproductenindustrie zullen volgens per saldo 20 procent van de ondernemers stijgen in de laatste drie maanden van dit jaar. Daarmee is het aantal ondernemers dat prijsstijgingen verwacht aanzienlijk groter dan in het derde kwartaal van vorig jaar. Per saldo voorziet 6 procent van de ondernemers een productiegroei in de maanden oktober, november en december. Verder verwacht per saldo 4 procent van de ondernemers een verbetering van het economisch klimaat in het vierde kwartaal. De vooruitzichten voor de werkgelegenheid zijn eveneens gunstig. Per saldo verwacht 5 procent van de ondernemers een groei van de personeelssterkte in het vierde kwartaal.

Verwachtingen

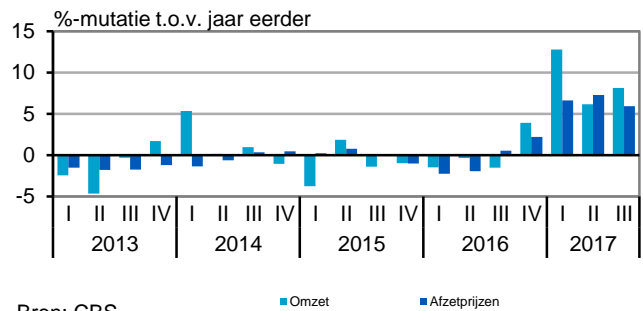
Conjunctuurenquête Nederland

Basismetaal- en metaalproductenindustrie

Omzet basismetaal- en metaalproductenindustrie neemt toe

In de basismetaal- en metaalproductenindustrie nam de omzet in het derde kwartaal met 8,1 procent toe. Dit is het vierde kwartaal op rij dat producenten in deze branche een hogere omzet boeken dan een jaar eerder. De grootste bijdrage aan deze groei kwam van de buitenlandse markt (+12,6 procent), maar ook binnen Nederland nam de omzet toe (+2,2 procent). De afzetprijzen stegen in het derde kwartaal met 5,9 procent. In het buitenland stegen de afzetprijzen harder (+7,5 procent) dan op de binnenlandse markt (+4,8 procent).

Omzet, afzetprijzen

Bron: CBS

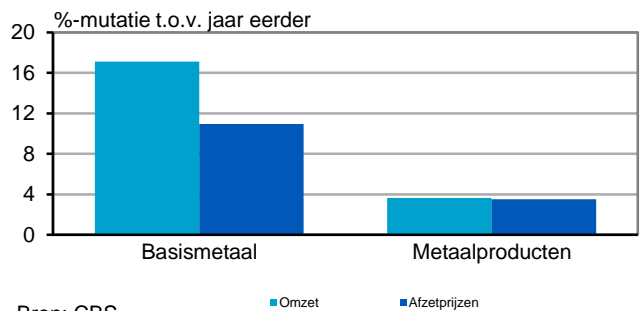
Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Omzet basismetaalindustrie blijft groeien

De omzet in de basismetaalindustrie nam in het derde kwartaal met 17,1 procent toe ten opzichte van een jaar eerder. Op de buitenlandse markt steeg de omzet met 17,2 procent, in het binnenland nam de omzet met 16,7 procent toe. De afzetprijzen stegen in het derde kwartaal met 10,9 procent. Zowel op de buitenlandse (+13 procent) als op de binnenlandse markt (+7 procent) stegen de afzetprijzen.

In de metaalproductenindustrie groeide de omzet in het eerste kwartaal met 3,7 procent. De buitenlandse omzet (+8,7 procent) nam in deze branche sterk toe, de binnenlandse omzet daalde marginaal (-0,5 procent). De afzetprijzen stegen in het derde kwartaal met 3,5 procent. In het binnenland stegen de prijzen harder (+4,2 procent) dan op de buitenlandse markt (+1,9 procent).

Deelbranches: omzet, afzetprijzen

Bron: CBS

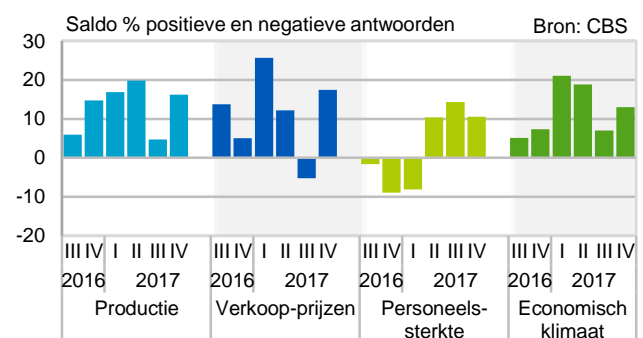
Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Toename verkoopprijzen verwacht

In de metaalindustrie verwacht per saldo 17 procent van de ondernemers een toename van de verkoopprijzen. Daarmee blijkt de verwachte afname van de verkoopprijzen in het vorige kwartaal dit jaar een eenmalige verwachting te zijn.

Per saldo 16 procent van de ondernemingen verwacht in het vierde kwartaal een toename van de productie. Daarmee zijn ondernemers hierover positiever dan drie maanden geleden. Deze toename is gebruikelijk voor het vierde kwartaal. Het economisch klimaat zal volgens per saldo 13 procent van de ondernemers in het vierde kwartaal verbeteren. Daarmee zijn ondernemers ook hierover gunstiger gestemd dan drie maanden geleden. Ondernemers zijn positief in hun verwachtingen met betrekking tot de personeelssterkte, dit in tegenstelling tot vorig jaar. Nu voorziet per saldo 11 procent van de ondernemers een toename van de personeelssterkte.

Verwachtingen

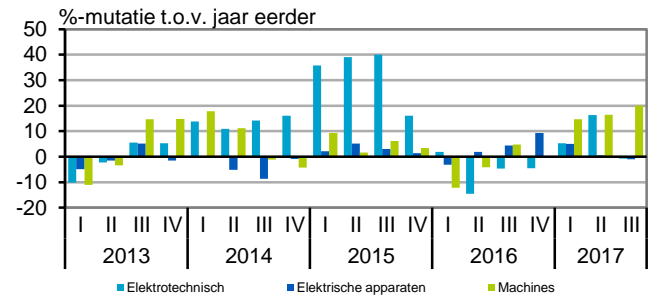
Bron: CBS
Conjunctuurenquête Nederland

Elektrotechnische en machine-industrie

Omzet machine-industrie toegenomen

De omzet in de elektrotechnische en machine-industrie nam in het derde kwartaal met 7 procent toe vergeleken met een jaar eerder. Deze omzetsijting is geheel toe te schrijven aan de machine-industrie (+20,1 procent). In de elektrotechnische industrie en de elektrische apparatenindustrie nam de omzet met respectievelijk 0,7 en 0,9 procent af. In de machine-industrie steeg zowel de binnenlandse (+14,8 procent) als de buitenlandse omzet (+21,3 procent). In de elektrotechnische industrie was alleen de omzetontwikkeling op de binnenlandse markt positief (+16,6 procent). De buitenlandse omzet nam hier met 1,7 procent af. In de elektrische apparatenindustrie nam de omzet in binnen- en buitenland af met respectievelijk 0,5 en 1,2 procent.

Deelbranches: omzet

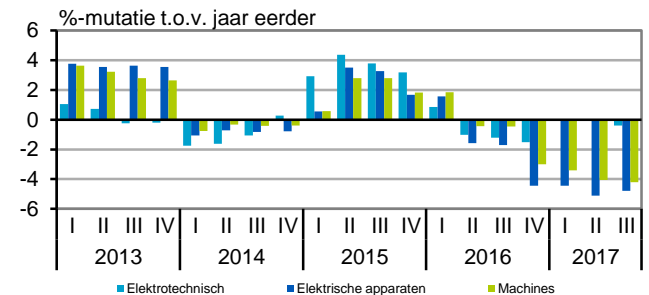
Bron: CBS

Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Prijzen weer gedaald

In het derde kwartaal daalden de afzetprijzen van de elektrotechnische en machine-industrie met 3,5 procent. De grootste prijsdaling deed zich voor in de elektrische apparatenindustrie (-4,8 procent), gevolgd door de machine-industrie (-4,2 procent) en als laatste de elektrotechnische industrie (-0,4 procent). Net als vorig kwartaal daalden in alle drie de deelbranches de prijzen op de buitenlandse markt. De grootste buitenlandse prijsdaling deed zich voor in de elektrische apparatenindustrie (-8 procent), gevolgd door de machine-industrie (-6,9 procent) en de elektrotechnische industrie (-0,9 procent). De prijzen op de binnenlandse markten stegen in alle deelbranches.

Deelbranches: afzetprijzen

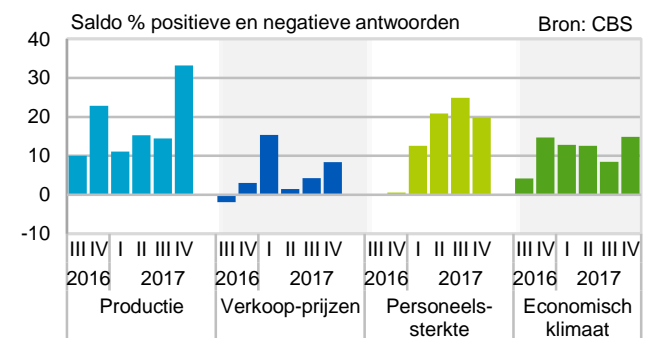
Bron: CBS

Productenprijsindex; afzetprijzen naar bedrijfstak SBI 2008, 2010=100

Veel ondernemers verwachten productiegroei

In de elektrotechnische en machine-industrie zijn de verwachtingen voor het vierde kwartaal gunstig. Met een saldo van 33 procent is het aantal ondernemers dat een toename van de productie verwacht beduidend groter dan drie maanden geleden en dan in het vierde kwartaal van vorig jaar. Per saldo 20 procent van de ondernemers verwacht een toename van de personeelssterkte. In vergelijking met eind vorig jaar, toen de verwachtingen hierover neutraal waren, is deze verwachting duidelijk positiever. Ook de verwachtingen voor het economisch klimaat zijn gunstig. Met een saldo van 15 procent zijn ondernemers hier positiever over dan drie maanden geleden. Het aantal ondernemers dat een stijging van de verkoopprijzen verwacht, is met een saldo van 8 procent groter dan het aantal ondernemers dat prijsdalingen voorziet. Meer ondernemers voorzien prijsstijgingen dan drie maanden geleden.

Verwachtingen

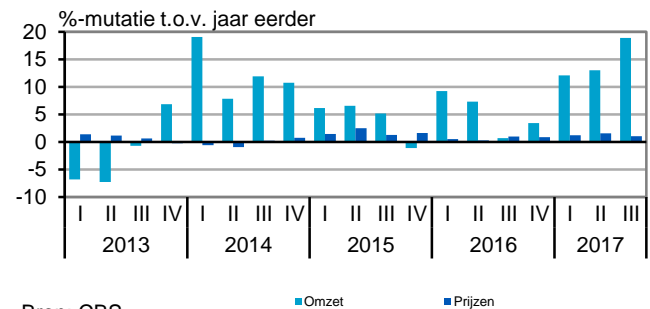
Conjunctuurenquête Nederland

Transportmiddelenindustrie

Omzet transportmiddelenindustrie gestegen

De omzet in de transportmiddelenindustrie steeg in het derde kwartaal met 18,9 procent ten opzichte van hetzelfde kwartaal van 2016. Voor zowel de autoproducenten als de producenten van overige transportmiddelen waren er positieve omzetontwikkelingen binnen Nederland en op de buitenlandse markt. De buitenlandse omzet nam voor het zevende kwartaal op rij toe, met 22 procent. Ook de binnenlandse omzet steeg (+7,6 procent) na drie kwartalen van omzetsdalingen. De afzetprijzen kwamen 1 procent hoger uit dan een jaar eerder.

Omzet, afzetprijzen

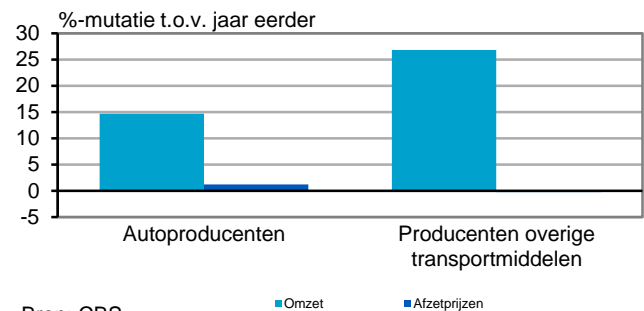
Bron: CBS

Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Omzet in beide deelbranches gestegen

In de auto-industrie boekten producenten voor het dertiende kwartaal op rij een hogere omzet dan een jaar eerder. In het derde kwartaal steeg de omzet 14,7 procent. Zowel binnen Nederland als op de buitenlandse markt zetten autoproducenten meer om, respectievelijk 10,2 en 15,7 procent. Ook in de overige transportmiddelenindustrie was de omzetontwikkeling positief (+26,8 procent). De producenten in deze industrie zijn voornamelijk scheepsbouwers, maar ook producenten van treinen, vliegtuigen, militaire gevechtsvoertuigen en (brom)fietsen vallen onder deze industrie. Hier groeide de buitenlandse omzet fors (+35,7 procent) dan de binnenlandse omzet (+4,4 procent). De afzetprijzen stegen in de auto-industrie met 1,2 procent. Voor de groep producenten van overige transportmiddelen lagen de prijzen vrijwel op hetzelfde niveau als vorig jaar.

Deelbranches: omzet, afzetprijzen

Bron: CBS

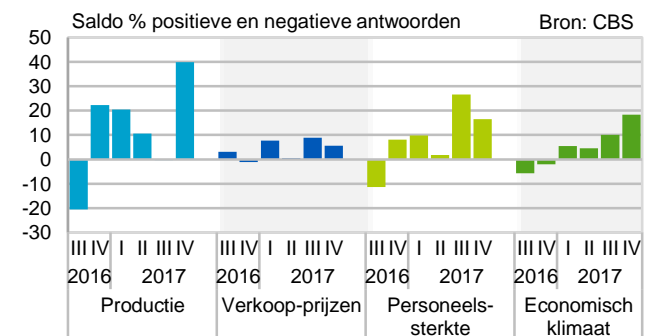
Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Veel ondernemers verwachten toename productie

Per saldo 40 procent van de ondernemers in de transportmiddelenindustrie verwacht een toename van de productie in het vierde kwartaal. Vergeleken met het vorige kwartaal, toen de verwachting neutraal was, is dit een grote verbetering. Dit is deels te verklaren uit een seizoeneffect, maar ook in vergelijking met vorig jaar zijn ondernemers positiever over hun productievooruitzichten.

Per saldo voorziet 6 procent van de ondernemers prijsstijgingen. Met een saldo van 17 procent zijn ondernemers positief gestemd over de personeelssterkte. Het aantal ondernemers dat een verbetering van het economisch klimaat voorziet, wordt gestaag groter. In dezelfde periode vorig jaar hielden positieve en negatieve verwachtingen hierover elkaar nog nagenoeg in evenwicht. Nu verwacht per saldo 18 procent van de ondernemers een verbetering van het economisch klimaat.

Verwachtingen

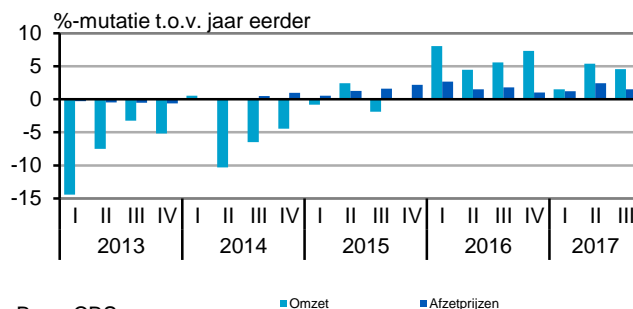
Conjunctuurenquête Nederland

Overige industrie

Hout- en bouwmaterialenindustrie

De omzet in de hout- en bouwmaterialenindustrie nam in het derde kwartaal met 4,6 procent toe ten opzichte van het derde kwartaal in 2016. In augustus steeg de omzet met 7,8 procent het hardst. Van de twee deelbranches groeide afgelopen kwartaal de omzet in de bouwmaterialenindustrie (+5,9 procent) harder dan in de houtindustrie (+1,1 procent). De prijzen waren in het derde kwartaal 1,5 procent hoger dan vorig jaar. De hout- en bouwmaterialenindustrie heeft al vijftien kwartalen achtereen te maken met prijsstijgingen.

Omzet, afzetprijzen

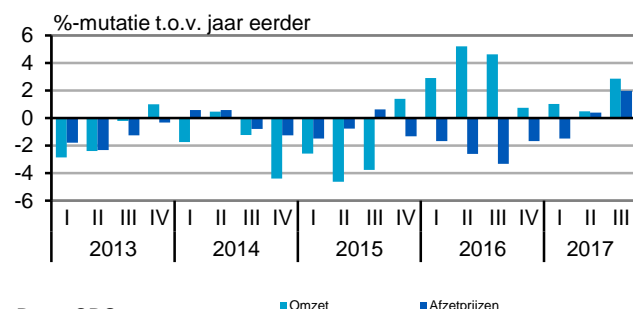
Bron: CBS

Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Papierindustrie en grafische industrie

De omzet in de papier- en grafische industrie nam in het derde kwartaal met 2,9 procent toe ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. De omzettoename in de papierindustrie betrof 8,2 procent. Hier nam de omzet voornamelijk toe op de buitenlandse markt (+11,5 procent). De grafische industrie kende daarentegen voor het derde kwartaal op rij een omzetafname. In het derde kwartaal was de daling 8,6 procent, waarbij de buitenlandse markt met een daling van 9,1 procent de grootste bijdrage leverde. In de papierbranche is net als in het voorgaande kwartaal de prijs gestegen (+3,8 procent). Dit geldt niet voor de grafische industrie, waar de prijzen met 0,4 procent zijn gedaald.

Omzet, afzetprijzen

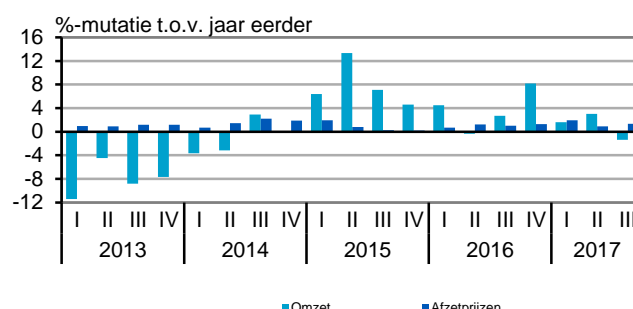
Bron: CBS

Nijverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Meubelindustrie

De meubelindustrie behaalde in het derde kwartaal een omzetsdaling van 1,4 procent ten opzichte van vorig jaar. De binnenlandse omzet is vrijwel gelijk gebleven, terwijl de buitenlandse omzet met 6,1 procent daalde. In de meubelindustrie stegen de prijzen met 1,3 procent. Binnen Nederland was er sprake van een prijsstijging van 1,8 procent. De buitenlandse prijzen daalden met 0,2 procent.

Omzet, afzetprijzen

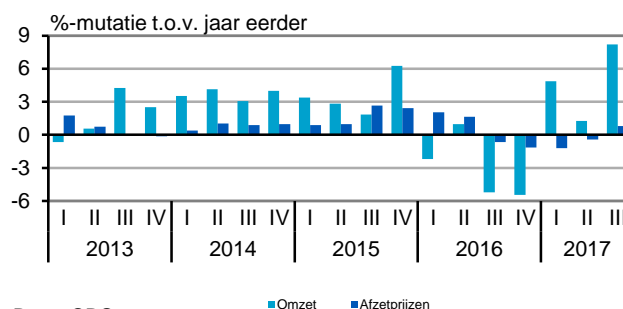
Bron: CBS

Nijverheid productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Textiel-, kleding- en leerindustrie

De textiel-, kleding- en leerindustrie zette in het derde kwartaal 8,2 procent meer om dan een jaar eerder. Dit is de grootste groei sinds het eerste kwartaal van 2011. Op de binnenlandse markt daalde de omzet (-2,2 procent), terwijl die op de buitenlandse markt flink toenam (+13 procent). Het buitenlandse groeicijfer was voornamelijk te danken aan de textielbranche, die buiten Nederland een plus van 12 procent noteerde. De textiel-, kleding- en leerindustrie had in het derde kwartaal te maken met een prijsstijging van 0,8 procent. Zowel de binnenlandse als de buitenlandse prijzen stegen met respectievelijk 0,9 en 0,7 procent. In de textielbranche zijn na een jaar van dalingen de prijzen dit kwartaal met 0,5 procent gestegen. Net als in het tweede kwartaal van dit jaar stegen de prijzen ook nu weer voor de kledingbranche (+1,7 procent). Met name de buitenlandse prijzen zijn behoorlijk gestegen: 4,1 procent.

Omzet, afzetprijzen

Bron: CBS

Niiverheid; productie en omzet, ontwikkeling en index (2010=100)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van de cijfers die op 16 November 2017 beschikbaar waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers beschikbaar; deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.
- De cijfers zijn doorgaans niet gecorrigeerd voor seizoeninvloeden. Indien dit wel het geval is, staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst Sector Bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Datum 16 November 2017

Meer informatie

CBS Infoservice: [infoservice online](#)

Telefonisch: 088 5707070

Media:

CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl

Telefonisch: 070 3374444

De staat van het MKB

Op zoek naar cijfers voor het midden- en kleinbedrijf? Behoeftte aan uitsplitsingen naar bedrijfsleeftijd, mate van groei, bedrijfsgrootte of bedrijfstak binnen het MKB? Bezoek dan www.staatvanhetmkb.nl en volg [@staatvanhetmkb.nl](https://twitter.com/staatvanhetmkb.nl) op Twitter.